

ÚSTAVNÝ SÚD SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Hlavná 110, 042 65 Košice 1

P. O. Box E – 35

PREHEAD VYBRANÝCH ROZHODNUTÍ ÚSTAVNÉHO SÚDU SLOVENSKEJ REPUBLIKY

za obdobie IV./2020
Senát IV

Nález:

spisová značka	II. ÚS 559/2018
populárny názov	Dovolacie dôvody - nepreskúmateľnosť
sudca spravodajca	Libor Duľa
druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Nález - Nález
dátum rozhodnutia	13.03.2020
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	Ústava Slovenskej republiky čl. 46 ods. 1 Ústava Slovenskej republiky čl. 20 ods. 1 zákon č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov
analytická právna veta	V prípade, že písomné vyhotovenie rozhodnutia súdu nižšej inštancie neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť (a okrem výnimočných prípadov pôjde) o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f) CSP. Pojem „procesný postup“ v § 420 písm. f) CSP je potrebné vyložiť v kontexte pojmu „právo na spravodlivý proces“ (ten v dotknutom ustanovení oproti skoršej úprave pribudol), ktoré je dotknutým ustanovením garantované strane konania, a súčasťou práva na spravodlivý proces (a teda aj naposledy označeného postupu) je pritom nepochybne aj náležité odôvodnenie rozhodnutia zodpovedajúce kritériám čl. 46 ods. 1 (v spojení s čl. 1 ods. 1) ústavy a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Pojem „uskutočňovala“ uvedený v § 420 písm. f) CSP je v nadväznosti na to potrebné rovnako vyložiť ústavne konformne, teda ako „boli naplnené“.
skutkový stav a základné fakty	Sťažovateľ bol navrhovateľom v konaní o určení, že nehnuteľnosť patrí do bezpodielového spoluvlastníctva manželov. V merite veci sa domáhal určenia, že on a odporkyňa 1 (jeho bývalá manželka) sú bezpodielovými vlastníckmi sporných nehnuteľností v podiele 1/1. Dôvod podania návrhu bol ten, že manželstvo sťažovateľa a odporkyne 1 zaniklo, odporkyňa 1 ešte pred zánikom manželstva previedla sporné nehnuteľnosti darovacou zmluvou na odporkyňu 2, teda ako vlastníčka sporných nehnuteľností je v katastri zapísaná odporkyňa 2 a rozhodnutím súdu malo dôjsť k odstráneniu spornosti aktív patriacich do BSM. Okresný súd Piešťany rozsudkom zo 16. decembra 2014 návrh zamietol. Proti rozhodnutiu okresného súdu sa sťažovateľ odvolal. Krajský súd rozhodnutie okresného súdu potvrdil ako vecne správne, avšak po opätovnom vykonaní dokazovania a na základe odlišného právneho posúdenia (podľa § 219 ods. 1 OSP). Odlišným právnym posúdením veci bolo konštatovanie, že sťažovateľ prehral spor preto, lebo nevzniesol námietku relatívnej neplatnosti darovacej zmluvy. Podľa názoru krajského súdu sťažovateľ svojimi podaniami v konaní iba upozornil na neplatnosť darovacej zmluvy; to však podľa názoru krajského súdu nemožno považovať za dovolanie sa neplatnosti. Sťažovateľ rozsudok

	krajského súdu napadol dovolaním, ktoré najvyšší súd odmietol.
z odôvodnenia	<p>Z obsahu ústavnej sťažnosti vyplýva, že jej podstatou je tvrdenie sťažovateľa o nedostatočnom, a tým aj nepreskúmateľnom odôvodnení uznesenia najvyššieho súdu, keďže najvyšší súd neadekvátnym a formalistickým prístupom reagoval na dovolacie námietky sťažovateľa, v rámci ktorých poukazoval na absenciu podstatných dôvodov rozsudku krajského súdu, pokiaľ ide o právne posúdenie otázky dovolania sa neplatnosti právneho úkonu [§ 40a zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov (ďalej len „Občiansky zákonník“) – darovacej zmluvy, a to právne účinným spôsobom. Sťažovateľ podal proti rozsudku krajského súdu dovolanie, ktorého prípustnosť odôvodnil dôvodmi podľa § 420 písm. f), ako aj podľa § 421 ods. 1 písm. b) zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej aj „CSP“). Najvyšší súd sa s poukazom na závery veľkého senátu vyjadrene v uznesení sp. zn. 1 VCdo 2/2017 z 19. apríla 2017 zaoberal v rozhodujúcej miere prípustnosťou dovolania podľa § 420 písm. f) CSP a dospel k záveru, že dovolanie nie je podľa tohto ustanovenia prípustné.</p> <p>Z obsahu sťažovateľom citovanej časti žaloby, o ktorej tvrdí, že zachytáva jeho prejav vôle, vyplýva, že bol adresovaný všetkým dotknutým účastníkom spornej darovacej zmluvy, obsahuje konštatovanie o jej neplatnosti, ako aj informáciu o konkrétnej vytýkanej vade, ktorá bola príčinou jeho podmienenej platnosti, a vzhľadom na skutočnosť, že označený prejav jeho vôle bol súčasťou žaloby, umocňuje predpoklad, že jeho vôľou bolo zvrátiť účinky namietaného právneho úkonu (darovacej zmluvy), a tým obnoviť pôvodný vlastnícky stav. Napriek tomu krajský súd bez bližšieho zdôvodnenia len s formálnym poukazom na rozsudok Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 26 Cdo 1336/1998 z 22. augusta 1998 konštatoval, že sťažovateľ sa nedovolal relatívnej neplatnosti darovacej zmluvy.</p> <p>Najvyšší súd na námietky sťažovateľa o nedostatočnom odôvodnení rozsudku krajského súdu pre absenciu primeranej odpovede na ním formulovanú zásadnú námietku o dôvodoch neplatnosti darovacej zmluvy a s tým súvisiacu námietku o jeho formalistickom prístupe primerane nereagoval. Tiež prehliadol, že z pohľadu ťažiskového dôvodu rozsudku krajského súdu sa námietka sťažovateľa javila ako podstatná, pretože v rámci nej otvoril s krajským súdom racionálnu polemiku v otázke naplnenia zákonných dôvodov týkajúcich sa posudzovania otázky (ne)platnosti právneho úkonu a na túto svoju argumentáciu nedostal zmysluplnú odpoveď. Navyše je potrebné uviesť, že uvedená námietka sa bezprostredne dotýkala výkladu § 40a Občianskeho zákonníka, ku ktorému existuje pomerne rozsiahla rozhodovacia prax všeobecných súdov.</p> <p>Ústavný súd konštatuje, že sice otázka posúdenia, či sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí v konkrétnej veci v rámci takéhoto konania do výlučnej právomoci dovolacieho súdu, t. j. najvyššieho súdu, nie do právomoci ústavného súdu, čo však zároveň nevylučuje, že ústavne konformné posúdenie vlastnej právomoci najvyšším súdom je ústavným súdom následne preskúmateľné v konaní o ústavnej sťažnosti.</p> <p>Ústavný súd v rámci svojej rozhodovacej činnosti stabilne uvádza, že aj z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) vyplýva, že súdne rozhodnutia musia v dostatočnej miere uvádzať dôvody, na ktorých sa zakladajú (García Ruiz c. Španielsku z 21. 1. 1999). Judikatúra ESLP nevyžaduje, aby na každý argument strany bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (Georiadis c. Grécko z 29. 5. 1997, Higgins c. Francúzsko z 19. 2. 1998). Z práva na spravodlivý súdny proces vyplýva aj povinnosť súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a návrhmi na vykonanie dôkazov strán s výhradou, že majú význam</p>

pre rozhodnutie (Kraska c. Švajčiarsko z 29. 4. 1993, II. ÚS 410/06).

Vychádzajúc z už uvedeného, ústavný súd konštatuje, že sťažovateľ uvádzal konkrétne dôvody, z ktorých sa jeho argumentácia o neplatnosti darovacej zmluvy javila ako racionálna, a nedostal na ňu primeranú odpoveď a napriek tomu, že túto svoju argumentáciu preniesol prostredníctvom § 420 písm. f) CSP do dovolacieho konania, tak najvyšší súd na jeho polemiku s chýbajúcimi dôvodmi rozsudku krajského súdu v zmysle rozumnej odpovede na ním uvádzané argumenty o relatívnej neplatnosti darovacej zmluvy dostatočným spôsobom nereagoval. V tomto smere je preto napadnuté uznesenie nepreskúmateľné a zjavne neodôvodnené, keďže najvyšší súd nedal odpoveď na podstatné a relevantné námietky sťažovateľa uplatnené v dovolaní proti rozsudku krajského súdu. Nad rámec už uvedeného ústavný súd konštatuje, že požiadavke na riadne odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu (najvyšší súd nevynímajúc) nezodpovedá ani všeobecné súhrnné konštatovanie (napr. „z obsahu spisu“, „obsah spisu“ a pod.) bez dostatočného a presvedčivého odôvodnenia spôsobu rozhodnutia súdu, ktoré sa vysporiada i so špecifickými, avšak pre vec podstatnými námietkami strany konania.

Vo vzťahu k argumentácii najvyššieho súdu k posúdeniu prípustnosti dovolania proti rozhodnutiu krajského súdu (bod 26) treba poukázať aj na zjednocujúce stanovisko občianskoprávneho kolégia najvyššieho súdu z 3. decembra 2015, ktorého právna veta znie: „Nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b) Občianskeho súdneho poriadku. Výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f) Občianskeho súdneho poriadku.“ Zmeny v právnej úprave dovolania a dovolacieho konania po prijatí Civilného sporového poriadku, ktoré nadobudli účinnosť 1. júla 2016, sa podstaty a zmyslu tohto stanoviska nedotkli, preto ho treba považovať aj naďalej za aktuálne, a preto v prípade, že písomné vyhotovenie rozhodnutia súdu nižšej inštancie neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť (a okrem výnimočných prípadov pôjde) o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f) CSP. Pojem „procesný postup“ v § 420 písm. f) CSP je potrebné vyložiť v kontexte pojmu „právo na spravodlivý proces“ (ten v dotknutom ustanovení oproti skoršej úprave pribudol), ktoré je dotknutým ustanovením garantované strane konania, a súčasťou práva na spravodlivý proces (a teda aj naposledy označeného postupu) je pritom nepochybne aj náležité odôvodnenie rozhodnutia zodpovedajúce kritériám čl. 46 ods. 1 (v spojení s čl. 1 ods. 1) ústavy a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“). Pojem „uskutočňovala“ uvedený v § 420 písm. f) CSP je v nadväznosti na to potrebné rovnako vyložiť ústavne konformne, teda ako „boli naplnené“. S poukazom na uvedené ústavný súd zdôrazňuje, že otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí v konkrétnej veci v rámci takého konania do výlučnej právomoci dovolacieho súdu, t. j. najvyššieho súdu, avšak, ako už bolo uvedené, ústavne konformné posúdenie vlastnej právomoci najvyšším súdom je ústavným súdom následne preskúmateľné v konaní o ústavnej sťažnosti (s dôrazom na princíp zákazu odmietnutia spravodlivosti súdom v právnom štáte). Z rozdelenia súdnej moci v ústave medzi ústavný súd a všeobecné súdy (čl. 124 a čl. 142 ods. 1 ústavy) potom vyplýva, že ústavný súd nie je alternatívou ani mimoriadnou opravnou inštanciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov, ktorých sústavu završuje najvyšší súd a právomoc ústavného súdu nemôže predchádzať právomoci všeobecných súdov (mutatis mutandis II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96).

V kontexte už vysloveného právneho názoru platí, že sa nemožno odvolávať na eventuality, pre súd „mäkší“ ochranný režim poukazom na rozhodnutia EŠLP (pozri opäť bod 26). Súdni Slovenskej republiky musí byť poskytnutý štandard ochrany základných práv minimálne podľa dohovoru, ale môže nimi byť poskytnutý, aplikujúc ústavu a podústavné normy pri ich ústavne konformnom výklade, aj vyšší stupeň ochrany (v tom prípade bude mať podľa čl. 154c ods. 1

	<p>ústavy zákon prednosť pred dohovorom, keďže zabezpečí väčší rozsah ústavných práv a slobôd). To sa týka i § 420 písm. f) CSP a jeho výkladu prezentovaného v predchádzajúcom bode, ktorý umožní efektívnu ochranu pred ústavne neudržateľnou absenciou dostatočného odôvodnenia (čo je však charakteristické aj pre judikatúru ESĽP, pozri bod 36).</p> <p>Odôvodnenie napadnutého uznesenia najvyššieho súdu je podľa názoru ústavného súdu z uvedených dôvodov za hranicou ústavnej udržateľnosti. Sumarizácia nedostatkov vo vzťahu k záveru, ku ktorému najvyšší súd v napadnutom uznesení dospel, spôsobuje, že tento záver vyznieva nepresvedčivo a na ujmu sťažovateľa. Tým došlo podľa názoru ústavného súdu zo strany najvyššieho súdu k porušeniu jeho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (bod 1 výroku tohto nálezu).</p> <p><u>Ústavný súd Slovenskej republiky rozhodol:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Základné právo sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo 17. mája 2017 porušené bolo. 2. Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo 17. mája 2017 zrušuje a vec mu vracia na ďalšie konanie. 3. Najvyšší súd Slovenskej republiky je povinný nahradiť sťažovateľovi trovy konania. 4. Vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti nevyhovuje.
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESĽP a iných súdov	<p>Ústavný súd Slovenskej republiky: II. ÚS 410/06</p> <p>Európsky súd pre ľudské práva: García Ruiz v. Španielsko, 21. 1. 1999; Higgins v. Francúzsko, 19. 2. 1998; Kraska v. Švajčiarsko, 29. 4. 1993</p> <p>Zbierka stanovísk NS a súdov SR 1/2016: R 2/2016</p>
súvisiace právne predpisy	zákon č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok
klúčové slová	<p>rozhodnutie-odôvodnenie rozhodnutie-nepreskúmateľnosť dovolanie spoluvlastníctvo-bezpodielové spoluvlastníctvo manželov zmluva-neplatnosť arbitrážnosť</p>

spisová značka	IV. ÚS 652/2018
populárny názov	Trovy - zásada úspechu a nemajetková ujma
sudca spravodajca	Libor Duľa
druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Nález - Nález
dátum rozhodnutia	13.02.2020
dotknuté články ústavy	Ústava Slovenskej republiky čl. 46 ods. 1

<p>a medzinárodných zmlúv analytická právna veta</p>	<p>Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 6 ods. 1</p> <p>Aplikácia zásady úspechu pri priznávaní náhrady trov v situáciách, keď rozhodnutie o výške nároku závisí od úvahy súdu, musí mať svoje vnútorné limity, pretože ináč by bolo v rozpore s rozumným usporiadaním procesných vzťahov, aby za situácie zjavne bezúspešného uplatňovania práva, nie síce v jeho základe, ale v podobe jeho neprimeranej a zjavne nadsadenej výšky vo vzťahu k tej, ktorá v obdobných veciach vyplýva napríklad z ustálenej rozhodovacej činnosti všeobecných súdov, bola žalobcovi priznaná ochrana v podobe zachovania jeho práva na plnú náhradu trov konania proti žalovanému len preto, lebo bol úspešný v základe svojho nároku, ktorého výška však bola oproti žalobnému nároku súdom priznaná s výrazným obmedzením.</p>
<p>skutkový stav a základné fakty</p>	<p>Sťažovatelia sa v konaní vedenom okresným súdom domáhali náhrady nemajetkovej ujmy, každý v sume 75 000 €, proti žalovanému z titulu ochrany osobnosti ako pozostalí po zosnulom, ktorý zahynul pri dopravnej nehode. Okresný súd rozhodol rozsudkom tak, že sťažovateľom priznal nárok na náhradu nemajetkovej ujmy, a to sťažovateľovi a sťažovateľke každému v sume 17 600 € a maloletému sťažovateľovi v sume 8 800 €. Sťažovateľom priznal právo na náhradu trov konania podľa § 142 ods. 3 OSP.</p> <p>Proti rozsudku okresného súdu podali sťažovatelia a žalovaný odvolania. O odvolaniach rozhodol krajský súd napadnutým rozsudkom tak, že rozsudok okresného súdu potvrdil. Krajský súd výrokom o náhrade trov konania priznal žalovanému nárok na ich náhradu v rozsahu 60,88 % z dôvodu, že mal úspech vzhľadom na odvolanie sťažovateľov vo výške 181 000 € a neúspech vo výške 44 000 €, v ktorej podal odvolanie on.</p> <p>Sťažovatelia svojou ústavnou sťažnosťou namietajú porušenie označených práv podľa ústavy a dohovoru napadnutým rozsudkom krajského súdu – výrokom o náhrade trov odvolacieho konania.</p>
<p>z odôvodnenia</p>	<p>Sťažovatelia v ústavnej sťažnosti spochybňujú právny názor krajského súdu, podľa ktorého krajský súd aplikoval zásadu čiastočného úspechu vo veci a rozhodol o ich povinnosti nahradit' trovy odvolacieho konania v rozsahu 60,88 % v prospech žalovaného. Sťažovatelia tvrdia, že aj napriek tomu, že v Civilnom sporovom poriadku absentuje výslovná právna úprava výpočtu trov v konaniach, v ktorých vyčíslenie plnenia spadá do výlučnej diskrečnej právomoci súdu, má byť aplikované pravidlo vyplývajúce z § 142 ods. 3 OSP. Túto svoju úvahu odôvodňujú na pozadí doktrínálnych stanovísk (ŠTEVČEK, M. – FICOVÁ, S. – BARICOVÁ, J. – MESIARKINOVÁ, S. – BAJÁNKOVÁ, J. – TOMAŠOVIČ, M. a kol. Civilný sporový poriadok – Veľký komentár. 1. vydanie. Praha : C. H. Beck, 2016, s. 926. ISBN 978-80-7400-629-6.), judičiálnych záverov všeobecných súdov (napr. rozsudok Krajského súdu v Trnave sp. zn. 10 Co 191/2017 z 13. decembra 2017), ako aj prostredníctvom aplikácie metódy subjektívno-historického výkladu, pričom za zdroj svojich úvah označili obsah osobitnej časti dôvodovej správy k Civilnému sporovému poriadku. Na základe už uvedeného tvrdia, že v sporoch o náhradu nemajetkovej ujmy je pri rozhodovaní o náhrade trov konania potrebné vychádzať zo zásady úspechu, avšak v týchto prípadoch je nutné rozlišovať to, čo je základné rozhodnutie (konštatovanie, že do práva bolo zasiahnuté) a čo sprevádzajúce rozhodnutie (prisúdená výška nemajetkovej ujmy).</p> <p>V abstraktnej rovine možno argumentačno-interpretáčnú nezhodu medzi sťažovateľmi a krajským súdom vyjadriť ako napätie medzi doslovným výkladom normatívneho textu, v užšom zmysle aj jazykovo-interpretáčnou zásadou zákazu homonymického (polysémického) výkladu slov použitých v rámci jedného právneho predpisu (úspech vo veci) a historickým výkladom zohľadňujúcim vývoj právnej úpravy na jednej strane a metódou subjektívno-historického výkladu, ktorej obsahovým zdrojom je v danej veci osobitná časť dôvodovej správy k Civilnému sporovému poriadku.</p>

Ústavný súd považuje za potrebné uviesť, že každá právna norma má svoj účel a zmysel, ktorého rekonštrukcia je vždy spätá s celou radou neistôt. Zmysel a účel možno nepochybne abstrahovať aj z autentických dokumentov vypovedajúcich o vôli a zámeroch zákonodarcu, medzi ktoré nepochybne patrí aj dôvodová správa.

Z príslušnej časti dôvodovej správy k Civilnému sporovému poriadku vyplýva, že súd môže „priznať náhradu trov konania v plnej výške aj v prípade, ak súd priznal nárok úspešnej strane, avšak nie v požadovanej výške. Ide o prípady, keď výška nároku závisí od úvahy súdu. Príkladom je náhrada nemajetkovej ujmy v sporoch o ochranu osobnosti – určenie, že bola porušená zásada rovnakého zaobchádzania, a povinnosť žalovaného sa ospravedlniť priznané boli, avšak náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch nebola priznaná v požadovanej výške.“.

Z citovanej časti dôvodovej správy vyplýva, že zmyslom novej právnej úpravy nebola snaha zákonodarcu sa pri rozhodovaní o náhrade trov konania koncepčne odchýliť od pravidla pôvodne vyjadreného v § 142 ods. 3 OSP, ako to explikoval krajský súd v napadnutom rozhodnutí v podobe jeho kategorického vylúčenia. V tejto súvislosti je však relevantné jednak to, že dôvodová správa nezodpovedá výslovnému zneniu § 255 CSP (pozri bod 39), a jednak to, že ani samotná dôvodová správa nepočíta s povinnosťou všeobecného súdu pri rozhodovaní o náhrade trov konania v sporoch o náhradu nemajetkovej ujmy za akýchkoľvek okolností postupovať spôsobom, aký navrhujú sťažovatelia.

Podľa § 255 ods. 1 CSP súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

Podľa § 255 ods. 2 CSP ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

Z už citovaných ustanovení Civilného sporového poriadku vyplýva, že kritériom na priznanie nároku na náhradu trov konania je miera úspechu vo veci, ktorá sa zisťuje u žalobcu, ako aj u žalovaného. Miera úspechu vo veci vo všeobecnosti závisí od vzťahu meritórneho rozhodnutia k žalobnému petitu, ktorý bol naposledy urobený vo veci samej. Z dispozície citovaného § 255 ods. 2 CSP ďalej vyplýva, že čiastočný úspech vo veci sa môže v rozhodnutí o trovách konania prejavíť dvoma spôsobmi, a to tak, že súd (i) náhradu trov konania pomerne rozdelí alebo (ii) náhradu trov konania neprizná žiadnej zo strán. Pravidlo vyplývajúce z § 142 ods. 3 OSP (náhradu trov konania v plnom rozsahu môže súd priznať tomu účastníkovi, ktorý mal neúspech len v nepatrnej časti, alebo v prípade, ak rozhodnutie o výške plnenia záviselo od znaleckého posudku alebo od úvahy súdu) nie je súčasťou normatívneho textu vyplývajúceho z § 255 CSP. Vo vzťahu k pravidlu vyplývajúcejmu z § 142 ods. 3 OSP je potrebné uviesť, že toto pravidlo predstavovalo výnimku zo zásady pre rozhodovanie o náhrade trov konania pri čiastočnom úspechu vo veci (§ 142 ods. 2 OSP). Aplikácia označenej výnimky (plná náhrada trov konania) však ani za účinnosti právnej úpravy obsiahnutej v Občianskom súdnom poriadku neprichádzala do úvahy vždy, ale iba v prípade, ak sa neúspech prejavil iba vo výške plnenia za predpokladu, že účastník konania na začiatku sporu túto výšku plnenia presne nepoznal a ani presne poznať nemohol.

V tejto súvislosti je potrebné uviesť, že spoločným menovateľom situácií, keď rozhodnutie o výške plnenia závisí od úvahy všeobecného súdu alebo od znaleckého posudku, je z pozície strán sporu počiatočná nepredvídateľnosť výsledku konania o výške uplatneného nároku, čo zároveň tieto situácie kvalitatívne odlišuje od ostatnej sporovej agendy, keď žalobca vie spoľahlivo kvantifikovať výšku svojho nároku. Z uvedeného vyplýva, že kritérium predvídateľnosti výsledku rozhodnutia všeobecného súdu žalobcom sa javí byť rozhodujúce pri úvahe medzi aplikáciou zásady úspechu v jej všeobecnom význame, keď sa miera úspechu vo veci zisťuje v závislosti od vzťahu

meritórneho rozhodnutia k žalobnému petitu, ktorý bol naposledy urobený vo veci samej, a jej redukovanej významovej podobe, keď sa za úspech považuje už úspech v základe nároku.

Z už uvedeného možno urobiť čiastkový záver, že aplikácia pravidla, ktorého sa domáhajú sťažovatelia v situáciách, keď rozhodnutie závisí od úvahy súdu, musí mať svoje vnútorné limity, pretože ináč by bolo v rozpore s rozumným usporiadaním procesných vzťahov, aby za situácie zjavne bezúspešného uplatňovania práva, nie síce v jeho základe, ale v podobe jeho neprimeranej a zjavne nadsadenej výšky vo vzťahu k tej, ktorá v obdobných veciach vyplýva napríklad z ustálenej rozhodovacej činnosti všeobecných súdov, bola žalobcovi priznaná ochrana v podobe zachovania jeho práva na plnú náhradu trov konania proti žalovanému len preto, lebo bol úspešný v základe svojho nároku, ktorého výška však bola oproti žalobnému nároku súdom priznaná s výrazným obmedzením.

V okolnostiach danej veci sa zo skutkového hľadiska javí medzi účastníkmi konania ako nesporné, že sťažovatelia boli so svojím národom v prevažnej miere neúspešní (rozsah meritórneho neúspechu sťažovateľov je zrejmy z výrokovej časti napadnutého rozsudku krajského súdu), ako aj to, že ich nárok na náhradu nemajetkovej ujmy bol zjavne neprimeraný vo vzťahu k tomu, čo vyplýva z rozhodovacej činnosti všeobecných súdov. V tomto smere tiež nemožno opomenúť, že rozhodovacia činnosť všeobecných súdov pri určovaní výšky nemajetkovej ujmy v obdobných prípadoch je početná a v zásade stabilná, v dôsledku čoho sú predvídateľné aj rámce jej možnej finančnej náhrady, a pritom exemplifikatívny výpočet tejto judikatúry bol súčasťou rozsudku okresného súdu, ako aj napadnutého rozsudku krajského súdu. Za rozhodujúce považuje ústavný súd aj to, že sťažovatelia boli v priebehu celého súdneho konania pred všeobecnými súdmi zastúpení právnym zástupcom, u ktorého možno predpokladať aspoň znalosť bežnej judikatúry vo veciach obdobných tej žalovanej, a to vrátane približných rámcov rozsahu náhrad nemajetkovej ujmy, čo z povahy veci významným spôsobom na ich strane zvyšuje mieru predvídateľnosti toho, ako môžu všeobecné súdy posúdiť nimi uplatnený nárok.

Ústavný súd ďalej považuje za dôležité, že z obsahu na vec sa vzťahujúceho súdneho spisu (predovšetkým z rozsudku okresného súdu, odvolania sťažovateľov, ako aj napadnutého rozsudku krajského súdu) nevyplývajú také skutočnosti, ktoré by špecificky odlišovali situáciu sťažovateľov od tej, ktorá bola referenčnou pre všeobecné súdy rozhodujúce o výške nemajetkovej ujmy sťažovateľov.

Vzhľadom na už uvedené ústavný súd k argumentácii sťažovateľov považuje za potrebné uviesť, že nič z dosiaľ uvedeného nenasvedčuje tomu, že mohli dôvodne očakávať, že krajský súd v celom rozsahu vyhovie ich odvolaniu a prizná im nárok na úhradu nemajetkovej ujmy v nimi požadovanej sume, resp. vo výške, ktorá by bola blízka k tejto sume. Za týchto okolností prisvedčiť správnosti ich argumentácie a priznať za akýchkoľvek okolností strane konania, ktorá vo veci so svojím zjavne neprimeraným národom na úhradu nemajetkovej ujmy neuspela, právo na plnú náhradu trov konania, ktoré jej vznikli v príčinnej vecnej a časovej súvislosti s uplatnením jej práva v konaní pred všeobecným súdom, by bolo v rozpore s platnou a účinnou právnou úpravou interpretovanou súladne ochrannou funkciou civilného práva procesného.

Z už uvedených dôvodov nepovažoval ústavný súd napadnutý rozsudok krajského súdu v časti výroku o trovách konania za taký, ktorý by bol z ústavnoprávneho hľadiska neudržateľný, a teda spôsobilý na jeho derogáciu. Treba však zdôrazniť (ako to vyplýva aj z už prezentovaných úvah), že ústavný súd nepovažuje za nespôsobilú, resp. ústavne neudržateľnú ani argumentáciu sťažovateľov. Je teda vecou zjednocovacieho mechanizmu všeobecného súdnictva, aby v aplikačnej rovine zákona (Civilného sporového poriadku) kreoval judikatúrne riešenie nastolenej, chronicky pretraktovanej problematiky,

	<p>a to predovšetkým spôsobom ustanoveným v § 221 ods. 3 (bud' písm. a), alebo (čo bude zrejme aktuálnejšie) písm. b) zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (s vyrovnaním sa so zmenou civilno-procesnej kódexovej úpravy).</p> <p><u>Ústavný súd Slovenskej republiky rozhodol:</u></p> <p>Ústavnej sťažnosti nevyhovuje.</p>
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESLP a iných súdov	Ústavný súd Slovenskej republiky: IV. ÚS 92/2012, I. ÚS 351/2010, I. ÚS 306/2010
súvisiace právne predpisy	zákon č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov zákon č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok
klúčové slová	ochrana osobnosti občianske súdne konanie-Civilný sporový poriadok ujma, náhrada škody-nemajetková ujma výklad (interpretácia) trovy konania

spisová značka	IV. ÚS 113/2019
populárny názov	Dovolanie - nevykonanie dôkazu
sudca spravodajca	Libor Duľa
druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Nález - Nález
dátum rozhodnutia	13.03.2020
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	Ústava Slovenskej republiky čl. 46 ods. 1 Ústava Slovenskej republiky čl. 20 ods. 1 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 6 ods. 1 zákon č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov
analytická právna veta	Nevykonanie navrhovaného dôkazu, ktorý by mohol mať vplyv na posúdenie skutkového stavu, ktorý z doteraz vykonaných dôkazov nemožno bezpečne ustáliť, možno kvalifikovať ako porušenie práva na spravodlivé súdne konanie v zmysle čl. 46 ods. 1 ústavy. Ak všeobecný súd nevykoná dôkaz navrhovaný stranou konania, hoci tento má preukazovať takú medzi stranami konania spornú skutkovú okolnosť, ktorá je pre meritórne posúdenie žalobného nároku významná, či dokonca rozhodujúca, a to bez toho, aby taký svoj postup náležite odôvodnil, znemožní tým strane konania uskutočňovať jej patriace procesné práva v takej miere, že dôjde k porušeniu jej práva na spravodlivý proces.
skutkový stav a základné fakty	Okresný súd rozsudkom zamietol žalobu, ktorou sa sťažovateľ ako žalobca domáhal určenia, že do dedičstva po nebohej patria v žalobe špecifikované nehnuteľnosti. Sťažovateľ podal proti rozsudku okresného súdu odvolanie, o ktorom rozhodol krajský súd napadnutým rozsudkom tak, že rozsudok okresného súdu potvrdil. Proti napadnutému rozsudku krajského súdu podal sťažovateľ dovolanie, prípustnosť ktorého vyvodzoval z § 420 písm. f) CSP a tiež z § 421 ods. 1 písm. a) CSP. Najvyšší súd napadnutým uznesením dovolanie sťažovateľa ako neprípustné odmietol podľa § 447 písm. c) CSP. Na základe zjednocovacieho uznesenia veľkého senátu občianskoprávneho kolégia najvyššieho súdu sp. zn. 1 VCdo 2/2017 z 19. apríla 2017 o neprípustnosti kumulácie dovolacích dôvodov sa najvyšší súd zaoberal výlučne dovolacím dôvodom podľa § 420 písm. f) CSP a dovolanie v tejto časti odmietol. Najvyšší súd sa teda nezaoberal prípustnosťou dovolania z hľadiska § 421 ods. 1 písm. a) CSP.

	<p>Porušenie základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením najvyššieho súdu sťažovateľ v podanej ústavnej sťažnosti odôvodňuje tým, že najvyšší súd sa nezaoberal prípustnosťou dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP a najvyšší súd nepovažoval nevykonanie sťažovateľom navrhovaného dôkazu, ktorý mal podľa jeho názoru zásadný vplyv na posúdenie skutkového stavu a následne vplyv na právne posúdenie vecí, za dôvod znemožňujúci realizáciu procesných práv účastníka konania, teda za dôvod zakladajúci prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f) CSP.</p>
<p>z odôvodnenia</p>	<p>Sťažovateľ spochybňuje ústavnú udržateľnosť záveru najvyššieho súdu o neprípustnosti dovolania z dôvodu podľa § 420 písm. f) CSP, t. j. z dôvodu, že súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, a to z hľadiska ním namietaných väd konania pred okresným súdom a krajským súdom spočívajúcich v nevykonaní ním navrhnutého dôkazu výsluchom svedka, ktorý mal zásadný význam pre posúdenie otázky dobromyseľnosti žalovaných pri nadobudnutí vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam, ktoré boli predmetom konania, a v nedostatočnom odôvodnení napadnutého rozsudku krajského súdu.</p> <p>V nadväznosti na citované ústavný súd zdôrazňuje, že nesprávnym procesným postupom v zmysle § 420 písm. f) CSP sa rozumie taký závadný (nesprávny) procesný postup súdu, ktorým sa účastníkovi znemožní realizácia tých jeho procesných práv, ktoré mu zákon priznáva na účely ochrany jeho práv a právom chránených záujmov v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Pri posudzovaní, či v konkrétnom prípade ide o vadu, ktorá je z hľadiska § 420 písm. f) CSP významná, bude nevyhnutné posudzovať intenzitu zásahu do práva na spravodlivý proces a jednotlivé konkrétne porušenia procesných práv bude potrebné hodnotiť v kontexte celého súdneho konania, v kontexte dopadu na ďalšie procesné postupy súdu a možnosti strany namietat alebo zvrátiť nesprávny postup súdu (ŠTEVČEK, M., FICOVÁ, S., BARICOVÁ, J., MESIARKINOVA, S., BAJÁNKOVÁ, J., TOMAŠOVIČ, M. a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha : C. H. Beck, 2016, s. 1371.).</p> <p>Ústavný súd vo svojich predchádzajúcich rozhodnutiach vyslovil názor, že nevykonanie navrhovaného dôkazu, ktorý by mohol mať vplyv na posúdenie skutkového stavu, ktorý z doteraz vykonaných dôkazov nemožno bezpečne ustáliť, možno kvalifikovať ako porušenie práva na spravodlivé súdne konanie v zmysle čl. 46 ods. 1 ústavy (napr. III. ÚS 332/09). Zásadám spravodlivého procesu v zmysle čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru totiž zodpovedá požiadavka, aby súdmi urobené skutkové zistenia a prijaté právne závery boli riadne (dostatočne) a zrozumiteľne (logicky) odôvodnené. Z práva na spravodlivý súdny proces vyplýva aj podľa Európskeho súdu pre ľudské práva povinnosť súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a návrhmi na vykonanie dôkazov strán s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (Kraska c. Švajčiarsko z 29. 4. 1993, II. ÚS 410/06).</p> <p>Možno zovšeobecniť, že ak všeobecný súd nevykoná dôkaz navrhovaný stranou konania, hoci tento má preukazovať takú medzi stranami konania spornú skutkovú okolnosť, ktorá je pre meritórne posúdenie žalobného nároku významná, či dokonca rozhodujúca, a to bez toho, aby taký svoj postup náležite odôvodnil, znemožní tým strane konania uskutočňovať jej patriace procesné práva v takej miere, že dôjde k porušeniu jej práva na spravodlivý proces.</p> <p>Na podporu svojej argumentácie ústavný súd pripomína, že aj samotný najvyšší súd vo svojich rozhodnutiach, na čo v konečnom dôsledku poukazuje aj podpredsedníčka najvyššieho súdu vo svojom vyjadrení z 15. januára 2020 k ústavnej sťažnosti, už viackrát dospel k právnemu záveru, že nevykonanie navrhovaného dôkazu, ktorý by mohol mať vplyv na posúdenie skutkového stavu, ktorý z doteraz vykonaných dôkazov nemožno bezpečne ustáliť, možno kvalifikovať ako porušenie práva na spravodlivé súdne konanie (napr. 4 Cdo</p>

	<p>100/2018, 5 Cdo 202/2018).</p> <p>Ústavný súd konštatuje, že najvyšší súd v odôvodnení svojho napadnutého uznesenia v teoretickej rovine uzavrel, že nevykonanie všetkých navrhovaných dôkazov nezakladá dôvod prípustnosti dovolania v zmysle § 420 písm. f) CSP (pozri bod 29 odôvodnenia tohto rozhodnutia). V odôvodnení svojho rozhodnutia však najvyšší súd neposkytol vysvetlenie toho, ako sa odvolací súd vyrovnal s otázkou, prečo dôkaz označený sťažovateľom nepovažoval za dôkaz, ktorý by mohol mať zásadný vplyv na posúdenie skutkového stavu, ktorý z doteraz vykonaných dôkazov nemožno bezpečne ustáliť. Riešenie dotknutej otázky je rozhodujúce pre určenie, či ide o vadu zakladajúcu prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f) CSP – pozri body 36 až 38, podobne ako v predmetnom kontexte použiteľné a už citované stanovisko R 2/2016 v časti: „keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu“ (aplikovateľné na úpravu Civilného sporového poriadku ešte priliehavejšie vzhľadom na inkorporovanie pojmovej kategórie „porušenie práva na spravodlivý proces“ do zákonného textu). Taká formulácia spája zmätočnosť s absenciou odôvodnenia preskúmaného rozhodnutia v podstatných bodoch a vzhľadom na obsah podaného dovolania práve o taký bod odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu (v spojení aj s rozhodnutím súdu prvej inštancie) ide. S poukazom na uvedené ústavný súd dospel k záveru, že odôvodnenie napadnutého uznesenia najvyššieho súdu o neprípustnosti dovolania proti napadnutému rozsudku krajského súdu vo vzťahu k sťažovateľom uplatnenému dovolaciemu dôvodu podľa § 420 písm. f) CSP nenapĺňa kritériá ústavnej akceptovateľnosti zodpovedajúce základnému právu na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a právu na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.</p> <p><u>Ústavný súd Slovenskej republiky rozhodol:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Základné právo sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 8. februára 2018 porušené boli. 2. Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 8. februára 2018 zrušuje a vec mu vracia na ďalšie konanie. 3. Najvyšší súd Slovenskej republiky je povinný nahradiť sťažovateľovi trovy konania. 4. Vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti nevyhovuje.
<p>použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESLP a iných súdov</p>	<p>Ústavný súd Slovenskej republiky: III. ÚS 332/09, II. ÚS 410/06</p> <p>Európsky súd pre ľudské práva: Kraska v. Švajčiarsko, 29. 4. 1993</p> <p>Najvyšší súd Slovenskej republiky: 4 Cdo 100/2018, Cdo 202/2018, R 2/2016</p>
<p>súvisiace právne predpisy</p>	<p>zákon č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok</p>
<p>klúčové slová</p>	<p>dovolanie-prípustnosť</p>

spisová značka	IV. ÚS 141/2019
populárny názov	Elektronické formuláre
sudca spravodajca	Miroslav Duriš
druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Nález - Nález
dátum rozhodnutia	16.04.2020
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	Ústava Slovenskej republiky čl. 47 ods. 1 Ústava Slovenskej republiky čl. 46 ods. 1 Ústava Slovenskej republiky čl. 47 ods. 3 ústavný zákon č. 23/1991 Zb., ktorým sa uvádza Listina základných práv a slobôd čl. 36 ods. 1 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 6 ods. 1 zákon č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov
analytická právna veta	Ústredný portál verejnej správy bol vytvorený štátom v záujme elektronickej úradnej komunikácie s ktorýmkoľvek orgánom verejnej moci, preto orgány verejnej moci sú povinné akceptovať komunikáciu prostredníctvom portálu, ako aj formuláre, ktoré sú tam k dispozícii na využitie, aj v prípade, že vykazujú nedostatky, a zodpovednosť za nedostatky formulárov tam zverejnených a poskytnutých na elektronickú komunikáciu nemožno prenášať na subjekty, ktoré prostredníctvom portálu komunikujú.
skutkový stav a základné fakty	Sťažovateľky sú tri zahraničné právnické osoby, ktoré sú veriteľmi inej právnickej osoby, voči ktorej bolo začaté reštrukturalizačné konanie a následne okresným súdom povolená reštrukturalizácia a ustanovený správca. V lehote určenej súdom sťažovateľky prihlásili u správcu svoje pohľadávky voči dlžníkovi. Sťažovateľky použili na prihlásenie pohľadávky na to určený formulár dostupný na ústrednom portáli verejnej správy (www.slovensko.sk) obsahujú všetky zákonom predpísané náležitosti. Okresný súd napadnutým uznesením rozhodol, že na podania sťažovateľiek sa neprihliada ako na prihlášku pohľadávky v reštrukturalizačnom konaní z dôvodu, že neboli podané na predpísanom tlačive ustanovenom v prílohách vyhlášky ministerstva spravodlivosti č. 665/2005 Z. z.
z odôvodnenia	V okolnostiach posudzovaného prípadu okresný súd napadnutým uznesením rozhodol tak, že na podania sťažovateľiek sa neprihliada ako na prihlášky do reštrukturalizačného konania z dôvodu, že prihlášky sťažovateľiek neboli podané na predpísanom tlačive, ktoré je ustanovené v prílohách vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 665/2005 Z. z., ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška č. 665/2005 Z. z.“). Podľa § 197a ods. 1 zákona o konkurze a reštrukturalizácii písomnosti určené správcovi možno podať elektronicke aj do elektronickej schránky správcu prostredníctvom na to určeného elektronickeho formulára; elektronicke podanie a jeho prílohy musia byť podpísané zaručeným elektronickeým podpisom osoby oprávnenej na podanie elektronickeho podania. Podľa § 197a ods. 4 zákona o konkurze a reštrukturalizácii na elektronicke doručovanie elektronickeých podaní správcovi sa použije osobitný predpis. Podľa § 122 ods. 1 zákona o konkurze a reštrukturalizácii ustanovenia § 29 ods. 1 až 6 a 8 sa použijú primerane. Podľa § 29 ods. 1 zákona o konkurze a reštrukturalizácii prihláška musí byť podaná na predpísanom tlačive a musí obsahovať základné náležitosti, inak sa na

<p>prihlášku neprihliada.</p> <p>Podľa § 25 vyhlášky č. 665/2005 Z. z. vzory tlačív na podávanie prihlášok a vzory tlačív príloh a údaje zapisované do nich spolu s vysvetlivkami k týmto zápisom sú uvedené v prílohách č. 4 až 6</p> <p>Podľa § 3 písm. i) zákona č. 305/2013 Z. z. o elektronickej podobe výkonu pôsobnosti orgánov verejnej moci a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o e-Governmente) v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o e-Governmente“) je elektronickým formulárom elektronický dokument obsahujúci automatizovane spracovateľné pravidlá, prostredníctvom ktorých je možné elektronickými prostriedkami vyplniť a prezentovať vyplnené údaje v štruktúrovanej forme, spracovateľnej aj automatizovaným spôsobom informačnými systémami; elektronický formulár tvoria identifikačné údaje, dátové prvky tvoriace dátovú štruktúru, a to bez vyplnených údajov, a pravidlá na vyplnenie a na zobrazenie vyplnených údajov.</p> <p>Podľa § 3 písm. j) zákona o e-Governmente sú elektronickým podaním údaje vyplnené podľa elektronického formulára, ktoré na účely výkonu verejnej moci elektronicky alebo na účely jeho začatia zasiela orgánu verejnej moci osoba, ktorá je účastníkom konania.</p> <p>Podľa § 24 ods. 1 zákona o e-Governmente elektronický formulár pre elektronické podanie je platný, ak je sprístupnený v module elektronických formulárov a jeho platnosť nebola zrušená.</p> <p>Podľa § 25 ods. 1 zákona o e-Governmente ak osobitný predpis na účely konania o právach, právom chránených záujmoch a povinnostiach osôb ukladá osobe povinnosť podať alebo doručiť orgánu verejnej moci návrh na začatie konania, žalobu, žiadosť, sťažnosť, vyjadrenie, stanovisko, ohlásenie alebo iný dokument alebo ak ju na ich podanie oprávňuje, považuje sa táto povinnosť za riadne splnenú alebo toto oprávnenie za riadne využité podaním elektronického podania alebo doručením elektronického podania, ktoré je autorizované za podmienok podľa § 23 ods. 1.</p> <p>Podľa § 28 zákona o e-Governmente elektronické podanie, vrátane príloh, má rovnaké právne účinky ako návrh na začatie konania, žaloba, žiadosť, sťažnosť, vyjadrenie, stanovisko, ohlásenie alebo iný dokument, vrátane príloh, ktoré sa podľa osobitného predpisu podávajú alebo doručujú orgánu verejnej moci v listinnej podobe.</p> <p>Podľa čl. 2 bodu 12 nariadenia o insolvenčnom konaní zahraničný veriteľ je veriteľ, ktorý má svoj obvyklý pobyt, bydlisko alebo registrované sídlo v inom členskom štáte, ako je štát, v ktorom sa začalo konanie, vrátane daňových orgánov a orgánov sociálneho zabezpečenia členských štátov.</p> <p>Podľa čl. 53 nariadenia o insolvenčnom konaní každý zahraničný veriteľ môže prihlásiť svoje pohľadávky do insolvenčného konania prostredníctvom akýchkoľvek komunikačných prostriedkov, ktoré sú prípustné podľa práva štátu, v ktorom sa začalo konanie.</p> <p>Podľa čl. 55 ods. 1 nariadenia o insolvenčnom konaní každý zahraničný veriteľ môže prihlásiť svoju pohľadávku prostredníctvom štandardného formulára prihlášky pohľadávok, ktorý sa ustanoví v súlade s článkom 88. Uvedený formulár má názov „Prihláška pohľadávok“, pričom tento názov je uvedený vo všetkých úradných jazykoch inštitúcií Únie.</p> <p>Podľa čl. 55 ods. 4 nariadenia o insolvenčnom konaní ak veriteľ prihlasuje svoju pohľadávku inými prostriedkami než na štandardnom formulári uvedenom v</p>

odseku 1, prihláška obsahuje informácie uvedené v odseku 2.

Sťažovateľky sú presvedčené, že napadnuté uznesenie v spojení s opravným uznesením je arbitrárne a trpí nedostatkom náležitého a presvedčivého odôvodnenia skutočností, ktoré viedli okresný súd k záveru, že sa na ich podania neprihliada ako na prihlášky v reštrukturalizačnom konaní, čo má za následok nepreskúmateľnosť napadnutého uznesenia.

Všeobecný súd musí vykladať a používať ustanovenia na vec sa vzťahujúcich zákonných predpisov v súlade s účelom základného práva na súdnu ochranu. Aplikáciou a výkladom týchto ustanovení nemožno toto ani iné základné práva obmedziť spôsobom zasahujúcim do ich podstaty a zmyslu. Z tohto hľadiska musí všeobecný súd pri výklade a aplikácii príslušných právnych predpisov prihliadať na spravodlivú rovnováhu pri poskytovaní ochrany uplatňovaným právam a oprávneným záujmom účastníkov konania (obdobne napr. III. ÚS 271/05, III. ÚS 78/07). Princíp spravodlivosti a požiadavka materiálnej ochrany práv sú totiž v rámci koncepcie materiálneho právneho štátu podstatnými a neopomenuteľnými atribútmi právnej ochrany (predovšetkým súdnej).

Z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) vyplýva, že súdne rozhodnutia musia v dostatočnej miere uvádzať dôvody, na ktorých sa zakladajú (García Ruiz c. Španielsko z 21. 1. 1999). Judikatúra ESLP nevyžaduje, aby na každý argument strany bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (Georiadis c. Grécko z 29. 5. 1997, Higgins c. Francúzsko z 19. 2. 1998). Z práva na spravodlivý súdny proces vyplýva aj povinnosť súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a návrhmi na vykonanie dôkazov strán s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (Kraska c. Švajčiarsko z 29. 4. 1993, II. ÚS 410/06).

Sťažovateľky sú zahraničnými veriteľkami a z tohto dôvodu sa na prihlasovanie ich pohľadávok do reštrukturalizačného konania vzťahuje nariadenie o insolvenčnom konaní. Cieľom nariadenia o insolvenčnom konaní je zefektívnenie vedenia insolvenčných konaní s cezhraničným prvkom. Jedným zo spôsobov na dosiahnutie tohto cieľa je zjednodušenie procesu prihlasovania pohľadávok zahraničných veriteľov do insolvenčného konania. Vnútroštátne právo každého členského štátu stanovuje iné pravidlá pre prihlasovanie pohľadávok do insolvenčného konania, čo môže byť pre zahraničných veriteľov neprehľadné a môže im v dôsledku jazykovej bariéry spôsobovať ťažkosti pri prihlasovaní pohľadávok. Cieľom ustanovení nariadenia o insolvenčnom konaní týkajúcich sa prihlasovania pohľadávok je zjednodušiť proces prihlasovania pohľadávok pre zahraničných veriteľov v záujme dosiahnutia právnej istoty v prospech týchto veriteľov a zníženia nákladov súvisiacich s prihlasovaním pohľadávok do insolvenčného konania. Zahraniční veritelia si môžu svoje pohľadávky prihlasovať podľa čl. 55 nariadenia o insolvenčnom konaní, zatiaľ čo miestni veritelia si majú prihlasovať pohľadávky podľa lex fori concursus (podľa práva členského štátu, v ktorom sa začalo insolvenčné konanie). Každý zahraničný veriteľ môže prihlásiť svoju pohľadávku prostredníctvom štandardného formulára prihlášky pohľadávok podľa nariadenia o insolvenčnom konaní. Nariadenie o insolvenčnom konaní upravuje náležitosti prihlášky pohľadávok zahraničných veriteľov. Ak sa pohľadávka prihlasuje inými prostriedkami ako na štandardnom formulári, prihláška musí obsahovať všetky skutočnosti, ktoré má obsahovať štandardný formulár prihlášky pohľadávok podľa nariadenia o insolvenčnom konaní. Nič nebráni tomu, aby si aj zahraniční veritelia prihlásili svoje pohľadávky do reštrukturalizačného konania podľa práva štátu, v ktorom sa začalo insolvenčné konanie, v danom prípade podľa slovenského právneho poriadku (BĚLOHLÁVEK, A. J. Evropské a mezinárodní insolvenční právo. Komentář. 1. vydání. Praha : C. H. Beck, 2007; ĎURICA, M. Konkurzní právo na Slovensku a v Európskej únii. 3. vydanie. Bratislava : Eurokódex, 2012; MAHDALOVÁ, S. Evropské insolvenční právo – aktuální trendy, výzvy a budoucnost. 1. vyd. Brno : Masarykova univerzita, Právnická fakulta, 2016. 147 s.; Spisy PF MU, řada

teoretická. Editio Scientia, sv. č. 572; SUDZINA, M. Insolvenčné konania podľa Nariadenia o insolvenčnom konaní. Košice : Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, 2018. 398 s. ISBN 978-80-8152-614-5.).

Z § 197a ods. 1 a 4 zákona o konkurze a reštrukturalizácii vyplýva, že písomnosti určené správcovi možno podať elektronicky aj do elektronickej schránky správcu prostredníctvom na to určeného elektronického formulára; elektronické podanie a jeho prílohy musia byť podpísané zaručeným elektronickým podpisom osoby oprávnenej na podanie elektronického podania. Na elektronické doručovanie elektronických podaní správcovi sa použije osobitný predpis. Týmto osobitným predpisom je zákon o e-Governmente. Podľa § 25 ods. 1 zákona o e-Governmente ak osobitný predpis na účely konania o právach, právom chránených záujmoch a povinnostiach osôb ukladá osobe povinnosť podať alebo doručiť orgánu verejnej moci návrh na začatie konania, žalobu, žiadosť, sťažnosť, vyjadrenie, stanovisko, ohlásenie alebo iný dokument alebo ak ju na ich podanie oprávňuje, považuje sa táto povinnosť za riadne splnenú alebo toto oprávnenie za riadne využité podaním elektronického podania alebo doručením elektronického podania, ktoré je autorizované za podmienok podľa § 23 ods. 1.

V okolnostiach danej veci je podľa názoru ústavného súdu nevyhnutné poukázať na nález ústavného súdu sp. zn. II. ÚS 100/2019 z 22. októbra 2019, z ktorého vyplýva, že v zmysle citovaných právnych predpisov sťažovateľky boli oprávnené elektronicky komunikovať so správcom, teda aj využívať elektronické služby poskytované portálom a komunikovať so správcom elektronicke. Je pritom nepochybné, že elektronický formulár bol vytvorený portálom. Pokiaľ portál umožnil podanie prihlášky pohľadávok sťažovateľky elektronicke a vytvoril na to určený formulár, ktorý sťažovateľky riadne vyplnili a riadne autorizovali a následne doručili správcovi, čo ani nebolo sporné, tak potom tieto prihlášky podľa názoru ústavného súdu nie je možné odmietnuť z dôvodu, že vzhľadom na vzor tlačiva na podávanie prihlášok podľa vyhlášky č. 665/2005 Z. z. s odvolaním sa na prísne formálne posudzovanie prihlášky.

Predmetom konania vo veci sťažovateľky bolo rozhodnutie súdu o neprihliadnutí na podania sťažovateľky ako na prihlášky do reštrukturalizačného konania. Ak by okresný súd prihliadol na znenie § 25 ods. 1 zákona o e-Governmente, potom by nevyhnutne dospel k záveru, že prihlášky sťažovateľky podané elektronicke je potrebné akceptovať aj napriek rozdielnemu vzhľadu so vzorom tlačiva na podávanie prihlášok podľa vyhlášky č. 665/2005 Z. z., keďže sťažovateľky postupovali lege artis a nemôžu niesť zodpovednosť za to, že portál poskytuje jeho užívateľom nevyhovujúce elektronicke formuláre, resp. že majú nedostatky. Portál bol vytvorený štátom v záujme elektronickej úradnej komunikácie s ktorýmkoľvek orgánom verejnej moci, preto orgány verejnej moci sú povinné akceptovať komunikáciu prostredníctvom portálu, ako aj formuláre, ktoré sú tam k dispozícii na využitie, aj v prípade, že vykazujú nedostatky, a zodpovednosť za nedostatky formulárov tam zverejnených a poskytnutých na elektronicke komunikáciu nemožno prenášať na subjekty, ktoré prostredníctvom portálu komunikujú.

Ústavný súd už judikoval, že procesný úkon účastníka súdneho konania, ktorý má podstatný vplyv na ďalšie súdne konanie, je možné považovať za súčasť základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (m. m. I. ÚS 30/97, III. ÚS 259/2010). Vzhľadom na to aj právo veriteľa na podanie prihlášky do reštrukturalizačného konania je súčasťou základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a podľa čl. 36 ods. 1 listiny, základného práva na rovnosť účastníkov v konaní podľa čl. 47 ods. 3 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Tým, že okresný súd piatym, deviatym a trinástym výrokom napadnutého

	<p>uznesenia rozhodol, že na podania sťažovateľiek sa neprihliada ako na prihlášky s odôvodnením, že pohľadávky neboli prihlásené na predpísanom tlačive, ústavný súd dospel k záveru, že napadnutým uznesením okresného súdu došlo k porušeniu základného práva sťažovateľiek na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a podľa čl. 36 ods. 1 ústavy, základného práva na rovnosť účastníkov v konaní podľa čl. 47 ods. 3 ústavy a práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, a to v podobe odmietnutia práva na prístup k súdu (body 1, 2 a 3 výroku nálezu).</p> <p>Ústavný súd konštatuje, že zahraniční veritelia si môžu svoje pohľadávky prihlasovať do reštrukturalizačného konania nielen podľa čl. 55 nariadenia o insolvenčnom konaní, ale aj podľa práva štátu, v ktorom sa začalo insolvenčné konanie. Zahraničný veriteľ si môže vybrať, či podá prihlášku v reštrukturalizačnom konaní podľa lex fori concursus (podľa práva štátu, v ktorom sa začalo insolvenčné konanie), ktorým je slovenský právny poriadok (teda podľa zákona o konkurze a reštrukturalizácii), alebo podľa nariadenia o insolvenčnom konaní.</p> <p>Ak sa zahraničný veriteľ rozhodne prihlásiť si svoje pohľadávky do reštrukturalizačného konania podľa lex fori concursus (prihláškou podľa zákona o konkurze a reštrukturalizácii) prostredníctvom elektronického formulára, ktorý bol vytvorený portálom, a tento elektronický formulár bol riadne vyplnený, autorizovaný a následne doručený správcovi, tak potom túto prihlášku podľa názoru ústavného súdu nie je možné odmietnuť z dôvodu, že vzhľad formulára vyplneného sťažovateľkami (zahraničnými veriteľmi) na portáli sa nezhoduje so vzhľadom vzoru tlačiva na podávanie prihlášok podľa vyhlášky č. 665/2005 Z. z.</p> <p><u>Ústavný súd Slovenskej republiky rozhodol:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Základné právo sťažovateľky 1 na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, základné právo na rovnosť účastníkov v konaní podľa čl. 47 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Okresného súdu Prešov z 24. júla 2019 porušené boli. 2. Základné právo sťažovateľky 2 na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, základné právo na rovnosť účastníkov v konaní podľa čl. 47 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Okresného súdu Prešov z 24. júla 2019 porušené boli. 3. Základné právo sťažovateľky 3 na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, základné právo na rovnosť účastníkov v konaní podľa čl. 47 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Okresného súdu Prešov z 24. júla 2019 v spojení s opravným uznesením Okresného súdu Prešov z 2. augusta 2019 porušené boli. 4. Okresný súd Prešov je povinný nahradiť trovy konania sťažovateľkám 1 a 2. 5. Okresný súd Prešov je povinný nahradiť trovy konania sťažovateľke 3. 6. Ústavným sťažnostiam vo zvyšnej časti nevyhovuje.
použité odkazy na	Ústavný súd Slovenskej republiky:

relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESEF a iných súdov	II. ÚS 100/2019
súvisiace právne predpisy	zákon č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov
kľúčové slová	konkurz a reštrukturalizácia / vyrovnanie-reštrukturalizácia

Spracovalo Analytické oddelenie Kancelárie Ústavného súdu Slovenskej republiky

Upozornenie :

Prehľad vybraných rozhodnutí Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „prehľad“) je neoficiálnym dokumentom, ktorý slúži výlučne na informovanie o rozhodovacej činnosti Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“). Prehľad zostavuje Analytické oddelenie Odboru súdnych poradcov a súdnej agendy Kancelárie Ústavného súdu Slovenskej republiky z rozhodnutí ústavného súdu, písomne vyhotovených a odoslaných účastníkom konania v danom období. Prehľad nezaväzuje ústavný súd a nenahrádza jednotlivé rozhodnutia ústavného súdu, z ktorých bol zostavený.